SLOVÉNSKE PÉSMI.

SLOVÉNSKE

PÉSMI,

krajnſkiga naróda.

Tretji svésik.

V LJUBLJANI.

Natiſnil jih je, in na prodaj jih ima Joshef Blasnik, na brégi, Nr. 190.

1841.

I.

Baláde in románze.

Zhudni ſvatje.

Dva bráta pſhenízo shánjeta,
She ſe málo gôri ſklánjata,
K' njíma pride nék ſtar mósh
In ogovárja jih rekózh:
„Kaj vídva ſama shanjeta?“ —
„„Ozhéta 'n mater' nímava,
Seſtrízo imava enò,
Pa ſhe tiſto majhino.
Ne móre nama ſkakati,
Pa tud' pſheníze ne shéti.““ —
Takó je rékel ſtári mósh:
„Po váj ſeſtro ſo ſvatje priſhli,
Polno dvoríſhe je njih kónj,

Polna híſha zhèrnih mósh,
Vſim ogènj ſe króg gláve ſvét',
Vſi rudézhe kápe imajo,
Sam shénin íma plávo."
Hitro ſta brata têkla domu,
She jo vpraſhata lepó:
„Kdaj boſh ti ſeſtrízhiza
V goſtje k nama li priſhla?"
„„K' bo mèrtev petêlin k dnevu pél!" —
Odgovoríla ſta takó:
„To nikolj ni bló, nikólj ne bó,
Pa têbe tud' vezh nasaj ne bó."
Spét jo v drugo práſhata:
„Kdaj v gôſtje boſh priſhla?"
„„K' bo mertev méshnar dan svoníl."" —
Odgovoríla ſta ji takó:
„To nikólj ni bló, nikólj ne bo!"
She je v trétje vpraſhata:
„Kdáj v gôſtje bóſh priſhla?"
„„K' bó nedélja v pétek priſhla."" —
„To nikólj ni bló, nikólj ne bó." —
Takó shénin ji govorí:
Hit' ſe s nam' napráviti,

Ko nevéſti naváda gré.
Sazhéla ſe je napravljáti,
Sazhéla mílo ſe jokáti.
K' ſêb' na kônja jo shénin dé.
K' pót mémo snámnja gré,
Se ga dáljezh ognejo.
Nevéſta táko govorí:
„Kaj je tó? kakó je tó?
Pri naſ naváda ní takó;
Ko mémo krísha mí gremò,
Vſelej ſvét' krísh ſtor'mò,
Niſko ſe perklónemo.“ —
Savpila je presháloſtno:
„O Jesuſ, bódi bratez mój,
Jes bóm tvôja ſeſtriza!“ —
To ſhe vſe ni nizh biló;
Savpíje v drugo ſhe bólj sháloſtno:
„O Jesuſ; bódi shénin mój,
Jes nevéſta tvôja bóm!“
To ſhe vſe ni nizh biló;
Savpije v trétje ſhe bolj shaloſtno:
„O Jesuſ, bódi shénin mój,
Jes nevéſta tvôja bóm!“ —

Ştorila ſe góſta megla,
Polna nebéſhkih Angeljzov,
Vséli duſho ſo njéno,
Nêſli jo v ſvéto nebó,
Kér je deklè nedolshno bló.

Brajdika in Anzhika.

Ríbzhi ríbe lové
Pri kraju ſinjiga morjá,
Sravin pa tezhêti
Dvé primorſki déklizi
Ino rosh'ze tèrgati
In jih v mórje mezheti,
Ríbzham nagájeti,
Jim ríbe sgánjati.
Ena je s iménam Brajdika,
Ena je Anzhika.
Kaj ſo ſtorili ríbzhi?
Vjéli ſo Brajdiko,
Peljáli ſo jo v béli grád,
Svojmu králju shlahtnimu.
Tako kraljizh govorí:
„Zhe bóte táke ríbe lovil'
Vam bóm mréshe slatíl,

Koljízhe pa ſrebríl!“ —
Peljáli ſo jo v ſvítlo kámrizo,
Nótri jo je jmèl ſédim lét,
Sédim lét, oſmiga pol.
Tako ſtara máti govorí:
„Kaj jmáſh, kralj! u kamrizi?
Kadar od koſíla gréſh,
Vſelaj néſeſh kaj dôbriga ſabój.“ —
„„Eno drobno ptizhízo,
Po dnévi pôje prav lepó,
Po nôzhi déla kratek zhaſ.““ —
„Kralj, ſe boſh mógel oshênit'.“ —
„„Kakó ſe bom jes oshênil,
K' mi na ſvét' enáke ni?““
Stara mati právi:
„Jes ti sa enáko vém
Pri zhèrnîm Samórzh'ku.
On imá dve déklizi:
Ali vsêmi Brajdíko,
Ali vsêmi Anzhiko!“ —
She ſe napravljajo,
De ſnúbit pojdejo.
Preblékel je on Brajdíko,

Dal obléko ji môshko.
She ſe tam goſtújejo.
Kadar ſe Brajdiki
Shé sadoſti sdí,
Vergla je v kupizo perſtan slát,
Napíla je ſeſtri ſvôji,
K' je ſêſtra perſtan vglédala
She takó pravi, govorí:
„To je prava ſeſtra môja!
Ko bi imel mêne vséti,
Vsêmi to, k' ſi pred jo imel!“ —
Preblékli ſo jo,
In porozhíla ſta ſe.

Previdna dékliza.

1.

Stoji, ſtoji lipiza selena
Sdolej ſtoji misa résana,
Okólj ſtojé ſtoli,
Ştoli shéſelni.
Gor' ſedé fantje mladi,
Vſi ſamſki pobizhi.
Şhe ſo ſe oni menili
Vſak od ſvoje ljubize.

Takó je rékel Anselj,
Prelép Anselj mlád:
„Moja je tako lépa,
De ji na ſvét' enake ní,
V ſhtazúni ſe ne nájde,
V krámi je na prodaj ní,
Al' ji bóm eno narédil,
K' ſe gotóvo ji ne sdí,
Potlej pa popótval bóm."

Ljubiza sa lip'zo ſtala,
Vſe dôbro poſluſhala,
Na noſ pokavkljála,
V ſerzhize sapíſala,
In je hitro têkla
V preſvítlo kamrizo,
In ſe je sarigljála
S devétmi rigeljzi. —
Kadar je priſhel Anselj,
Prelépi Anselj mlád:
„Odprì mi ljub'za kámro,
De grém k' têbi v vaſ!"
Tako je ljubiza mu rêkla,
Ljubiza milena:
„„Ne bom ti jes odpèrla
Té ſvitle kámrize.
Suknjizo ti ſlézi,
Pa ſe sh' njó odêni,
Klobuzhek s glave snêmi,
Pod glavo ſi ga deni,
Ne bó tréba sibati,
Têbi ne popótvati!""
„Kdó je slódja! ti povédal,

De vſe ti tako véſh?“ —
„„„Kaj bo mêni drugi pravil,
Kér ſim ſama ſliſhala,
Ko ſte ſantje ſe meníli
Vſak od ſvôje ljubize?
Takó ſi rékel Anselj,
Prelépi Anselj mlád!
Môja je tako lépa,
De ji na ſvét' enáke ni,
V ſhtazúni ſe ne najde,
V krámi je na pródaj ni,
Al' eno ji bóm narédil,
K' ſe gotóvo ji ne sdí,
Potlej pa popótval bóm.“““ —

„„„Ne bóm ti jes odperla
Preſvítle kámrize!
Suknjizo ſi ſlézi,
Pa ſe sh' njó odeni,
Klobuzhek s gláve ſnêmi,
Pa pod glávo déni,
Ne bó tréba mêni sibati,
Têbi pa ne popótvati!“““

Previdna dékliza.

2.

¿Stoji, ſtoji selena lípa,
Pod njo ſe fantje sberajo.
She prelepo ſe ménijo,
Kam k deklizam v vaſ pojdejo.
Shupanov ſin je rékel, Juri,
Tako baha ſe, pravi Juri,
Baha ſe Juri Shupanov ſin:
„V vaſ pojdem k moji ljubizi,
V vaſ k lêpi dragi ljubizi!
Pa bódem ji narédil ji,
Katéra ſe ji pazh ne sdí:
Narédil bodem ji sibanje,
Narédil ſêbi popotvanje.“ —
Sa lípo ſtala ljubiza
In vſe je dobro ſliſhala,
Bersh v zhunato domú je tekla,
V preſvitlo ſvojo zhunato.

Terdo ſe va-njo saklenila,
Okrog kluzh dvakrat obernila.
Priſhel je bil pod okno Juri,
Priſhel je ſin Shupanov Juri:
„Odpri mi ljub'za zhunato,
Preſvitlo ſvojo zhunato!
De, ljubiza! ſe bodem vlegel,
Na bélo, mêhko poſtljizo!“ —
„„Pod lípo, Juri, ſi poſtilej,
Pod lípo, Juri, ſe ti vlési,
Zhe bolſhi ſi poſtiljal boſh,
Bolj mêhko, Juri, leshal boſh,
Pazh tréba meni ni sibanja,
Pazh tréba têb' ni popótvanja!““

„Saj niſim miſlil, ljub'za, tebe,
Saj ſim li míſlil, vaſho déklo! —
„„Poſhtêna naſha dékla je,
Poſhtenoſt pa je lépa rézh,
V ſhtazunah je napródaj ní,
Ne kupi ſe sa gotov dnár!““

Previdna dékliza.

3.

Tukaj ſtójí Voglajne,
Voglajne lépa vaſ,
Na ſrédi ſtojí lípa,
Ena lípa selena.

Okolj lípe ſedíjo fántje
Vſi fantje Voglajnſki,
Prelépo ki ſe ménijo
Vſaki od ljúbe ſvoje.

Takó je rekel Hanselj,
Hanselj, kovazhev ſin; —
Takó je rekel Hanselj,
Hanselj, kovazhev ſin:

„Moja ljúba je lépa,
De je lépſhi na ſvetu ni,
Pa je túdi ljuba uboshna,
De je uboshnejſhi ni.

„Pa ji bom eno narédil,
Ki ſe ji nikdar ne sdí;
Potlej pa popot'vam
Is krajnſke deshele!

Mízika sa lípo ſtála,
Sa lípo seleno,
In dobro poſluſhála,
Kar Hanselj govorí.

Hítro je domu têkla,
U ſvitlo kámrizo;
Tam ſe je sarigljála
So oſmém rígeljmi.

Po tém je priſhel Hanselj,
Hansel, kovazhev ſin,
Na vrate je poterkal,
So slatim perſtanam.

„Mízika! odpérej kamro,
Aj ſvítlo kamrizo,
She danaſ in jutro vêzher,
Potlej pa nikolj vêzh!“

„„Pod lípo ſi poſtêlji,
Pod lípo leshal bóſh;
Zhe ſi lépſhi poſtéljeſh,
Lagleji leshal bóſh!“ “

„„Mên' tréba ni vſtajati,
Kamre odpérati,
Mên' tréba ni sibáti,
Teb' ne popótvati!“ “

„Kdó je têbi to pravil?
Mar blíshni moj továrſh?“
„„Mên' ni nobêdin pravil,
Sim ſama ſliſhala.“ “

„„Ko ſim sa lípo ſtála,
Sa lípo seleno,
Sim dobro poſluſhala,
Kar, Hanselj ſi govoril!“ “

Máſhnik.

'Svôjmu ozhétu ſim obljubil,
De bóm novo máſho pél,
Svôji ljubizi ſim obljubil,
De jo bóm gotóvo vsél.

Komu ſe jes hózhem slagáti,
Svôjmu ozhétu in materi,
Al' ſe jes hozhem slagati
Svôji ljubizi mileni.

„Ti ſe pa jutro lépo naprávi,
Kakor vſaki nevéſti gré,
Pa ti gôri poklékni,
Kjér vſe goſpôde klezhé."

„Mêne bódo pripeljáli,
Kakor noviga máſhnika." —
Kádar je '*Sanktuſ* posgónil,
Ljubiza shé omedlí,

Máſhnik ſe okól' obèrne,
Ljubiza shé mèrtva leshí;
Máſhnik ſe nasáj óbèrne,
In tako govorí:

Pokopljite jo pod vráta vél'ke,
Pod zerkvéni pràg,
Kádar jes v zerkev pójdem,
Vſelej na njo ſe ſpomnil bóm!

Páshe.

Páshe issúva grôfa ſtáriga,
S nédrija mu padla kétina,
Slata, ſreberna kétina.
Tako je rékel ſtari grof:
„Páshe! kjé ſi vkrádil kétino?“ —
„„Jes niſim vkrádil kétine,
Mi jo je môja ljúbiza dála.““

„Páshe! povej ljubizo ſvôjo,
Ali bóſh dal glavo sa-njo!“
„„Raj ſhe zhem glavo dati
Ko sa ljubizo povédati!““
Hitro pásheta vjamejo,
V tamno ga jézho dénejo.
Nótri je bil méſzov ſhéſt,
Potlej ga ſpraſhujejo ſpét.

„Povej ljubizo ſvôjo,
Ali boſh dal glavo sa-njo!“

„„Raj' ſhe zhem glávo dáti,
Ko pa sa ljubizo povedati!"" —

Vunkàj ga peljejo
K' piſanim' snam'nju,
Vſi ljudjé k pogrébu gredó,
Túdi je ſhlà groſova hzhí.

Páshetu gláviza odletí —
Kaj je ſtoríla groſova hzhí? —
Dol' zhes-nj pade, omedlí,
Pri ti prízhi duſho puſtí.

Póbizh bolán.

Stojí, ſtojí jablan,
Aj, jablan selena,
Spôdej leshí ſénzhiza,
Aj ſénzhiza hladna,
V ſénzi ſtojí ſhpampèt,
Viſoko je naſtlán,
Nótri pa leshi póbizh
Póbizh mozhnó bolán. —
She je priletel ptizhik,
Predrôbna ptízhiza,
Na jablan mi je ſédla,
Lepó sashvergolí.
Jo je póbizh vpráſhal:
„Zhe bi môgla védit',
Kaj meni pomágat' sná?“ —

Ptízhik je odgovóril,
Predrôbna ptízhiza:

„Kaj hózhmo ptízhi védit'
K' po sraku létamo?
Pa vùnder t' bóm povédala
Jes drôbna ptízhiza:
„Dávi tri ure pred dnévam,
Sim zhes néka vaſ letéla,
Tam ſim ſliſhala jes tó.
Sbrale ſo ſe po vodó
Tri devize, deklíze,
Oné ſo ſe meníle
Vſáka od ſvòjga ljubiga.
Perva je tako rêkla:
„„„Jes bóm tak' naredíla
Nozój ſhe ſvôjim' ljub'mu,
De bode nozoj preſhel
Tri zherne goré,
In bo túdi preplával
Tri bíſtre vodé,.
In vunder tri ure pred dném
Bóde on pri mêni vaſvàl.„„„ —
Druga tako je rêkla,
Neomoshêna dékliza:
Jes bom tak' naredíla

Svôj'mu preljubimu,
De bó tak' dolgo lêshal
Na ſmertni poſtlji bolán,
De ſe bó meſó od koſtí lozhilo,
De ſi bo próſil ſmerti ſam.""
Je trétja táko rêkla,
Neomoshèna dékliza:
„„Ovbe, ovbe, vé déklizi!
Al' ſte nevſmiljeni;
Rajſhi bi hôtla narediti
Ozhétu ino mater',
Ko ſvôj'mu preljubimu.
Ovbe, ovbe, vé déklizi!
Al' ſte nevſmiljeni!""

Néshiza.

Oj ſtojí, ſtojí béli grád,
V linah mlada Néshiza ſtojí,
Zheſhe rumene laſé
S slátim glavnikam.
Jo je ſnubil Túrek húd,
Vſako léto ſédimkrat,
Pa je niſo 'tli mu dát'.
„Kaj vaſ próſim máti môja,
Máti môja, shlahtna goſpá!
Puſtite me na túrſhko mêjo,
Na túrſhko mêjo lépe róshe tèrgat!“ —
„„Kaj ti pravim môja hzhí!
Ne hôdi na túrſhko mêjo
Drôbnih róshiz tergàt!
Tam bi vsél te Túrek húd,
K' te je ſnubil ſédim lét,
Vſako léto ſédimkrat,

Pa te niſmo ôtli dát'"" —
Néshiza nizh ni márala,
Shla je na túrſhko mêjo
Drôbne róshize tèrgat.
Pervi puſhljiz vtergala
S pángeljzam povésala.
„Ta kraljízhu bo na Dunaj'!
Ta kraljízhu bo na Dunaj'!"
Drugi puſhljiz tèrgala,
S pangeljzam povésala:
„Ta bo mêni Néshizi,
Ta bo mêni Néshizi!
She to vſe ne sgovorí,
Túr'k shé húd sa njó ſtojí,
Prijél jo je sa bélo rokó:
„Néshiza sdaj pojdeſh s menó,
Jes ſim te ſnubil ſédim lét,
Vſáko léto ſédimkrat,
Pa te niſo ôtli dát',
Sdaj pa ſi mi v roke priſhla!" —
Néshiza tako govorí:
„Vſak otròk bres pámeti
Ki nevbóga ſvoje materè!"

Néshiza dalej govorí:
„Kaj te proſim Túrek húd'!
Puſti mêne k' máter' v váſ,
De pójdem ſlovó od njih jemát."

Túrek táko govorí:
„„Ti ne pójdeſh k' mater' v vaſ!""
„Kaj te prόſim Túrek húd'!
Puſti mêne k' mater' v vaſ,
De pójdem ſlovó jemát!"
„„Ti ne pójdeſh préd k materi v vaſ,
De bóſh rodíla ſinka,
Kar ſhe lépſhi vidit' bó,
K' poneſeſh síbko nad glavó."" —
Nésha je kómaj zhakála,
De je ſinzhika rodíla:
„Kaj te proſim, Túrek hud'!
Púſti mêne k' máter' v vaſ,
De pójdem ſlovó jemát!"
„„Ti ne pójdeſh préd,
De bo ſinik ſtar ſédim lét,
Kar ſhe lépſhi vidit' bó,
K' pójde ſinek pred tabó.""

Nésha je komaj zhakála
De je ſinik ſtar bil ſédim lét. —
„Kaj te proſim, Túrek húd!
Púſti mêne k mater' v vaſ,
De pójdem ſlovó jemát!"
„„Ti ne pójdeſh préd k mater' v vaſ,
De bo ſinik ſtar ſhtirnajſt lét,
De bo snal piſát' in brát',
Vſákimu goſpodu lép nauk dát'."""
Nésha je komaj zhákala,
De je ſinik ſtar bil ſhtirnajſt lét,
De je snal piſát' ino brát',
Vſakimu goſpodu lép nauk dat'. —
„Oh! kaj te proſim, Túrek húd!
Púſti mêne k mater' v vaſ,
De pojdem od njih ſlovó jemát! —
„„Oh! kaj te bóm li mótil vêzh,
Ki ne pójdeſh nikdár vêzh!"" —
„Oh! le ſim, le ſim, ſinek mój!
Piſhi drôbno píſmize
Do môjga ozhéta, mátere,
De me nasáj nikdar vêzh ne bó;
Oh! ſhe píſhi drugo píſmize

Do kraljízha na Dunaj,
Naj ſ' dobí kjer kolj hózhe,
Mêne nikdar vêzh nasaj ne bó."
Néshiza na tlà páde, omedlí,
Pri ti prízhi dúſhizo ſpuſtí.

Buzherjeva ſin in hzhí.

Shláhtni goſpód, shláhtna goſpá
Se sa béle roké vódita,
Po grádu hódita,
Lépo Boga próſita
De bi jima porod dál.
Vſliſhal jih je vézhní Bóg
Ino jima porod dál,
En porod in dvoje otrók. —
Otrôzi ſo bili ſtari po ſédim lét,
Sédim lét, oſmiga pôl.
Otrôzi ſo ſhli tergat róshize
V vertiz selèn.
Turzi pridejo,
V globôko Turzhíjo jih vsámejo.
V globôki Turzhíji ſo bili
Po ſédim lét, oſmiga pôl,
Ni nobêdin védil sa tó.

Turzi ſo iméli goſtí
In ſe med ſábo ménijo:
„Al' imáſh otrôke lepé!"
Tako Turek govorí:
„„„Zhe ſo lépi, niſo môji,
So prelépga, mlad'ga Buzharja
Is lépe béle Koprivnize.""" —
To je ſliſhal ſantizh tá,
Sêſtri tako govorí:
„Glej, kaj ſe Turzi ménijo,
De ſva is lépe béle Koprivnize,
Prelép'ga, mlád'ga Buzharja. —
Imàj ti kljuzh od slátá, ſrébra,
Jes bom imel od konjzhev bélzhev,
Pojdeva drev k ozhétu v vaſ." —
Se na konjzhe vſédeta,
Is globoke Turzhíje sdirjata,
Gor do kovázha ſtáriga.
„Oj, na nóge ſtár' kovázh!
Pojdi nama bélzhe kovát.
Naprej obrazhaj krémpeshe,
De naj Turzí ne saſlédijo,
De naj nasaj ſpét nevsamejo.

Gréva v lépo, bélo Koprívnizo,
Gréva k ſvojimu ozhétu v vaſ!“ — —
Táko mi ozha govorí:
„„Zhaſt bod' vézhnimu Bogú!
Naſh' otrôzi ſo priſhli domú!““ —
Tak' mu ſin odgovorí:
„Kaj vam právim, ozha ví!
Imajte orôshje pripravljeno,
Turzi bódo sdaj prigroméli,
De naj nasaj ne vsamejo.“ —
Réſ ſe je sgodílo tó.
Turzi ſo bli prigroméli,
Pa jim níſo nizh ſtoríli.

Kosárzhik.

Kosarzhik kosíze páſe
V selênim gójsdiku,
Lepo shvishga, lepo pôje
Kar je saſliſhal gláſ,
K' je eno déte jokalo
U bukvi selêni.
Kosár je ſhel glédat
U bukev selêno;
Ṣhe je nótri naſhel déte,
Eno déto mládo.
Déte pravi, govorí:
„Vi ſte právi ujez mój!" —
Kosár právi, govorí:
„„Kak' zhem biti ujez tvój?
Eno ſamo ſeſtro jmám,
Pa ſhe tíſta daneſ shenitev ravná."" —
Déte právi, govoví:

„Ona je mene v ſámſkim ſtanu iméla,
Pa v peljníze me povíla
Ino v bukev poloshíla.“
Kosar prává, govorí:
„„Zhe je ta tvoja mati,
Tako pojdi, gréva tjè!““
Ko je déte tjè pripeljal,
Kosar práva, govorí:
„„Ktéra je tvoja mati?““—
Déte pravi, govorí:
„Una je moja máti,
Ki sa miso ſedí,
K sêlen venez na glavi dershí.“ —
Nevéſta právi, govorí:
„„Zhe ſim jes tvoja máti,
Naj jih pride, k liſtja ’n tráve,
Naj vsamejo dúſho in telo!““
Pa ſe edin pod oknam oglaſí:
„„Saj ti bóm ſam sadoſti!““ —
She je v híſho príſhel,
Tako pravi, govorí:
„Shénin! ſmém s tvojo nevéſto
En raj ſtoriti?“

Shénin pravi, govorí:
Le s njó en raj ſtóri!“ —
Ko ſe pervizh saberní,
Ji je is sanóhta krí kapala,
Ko ſe drugizh saberní,
Je prêz' vſa zherna ratála,
Ko ſe trétjizh saberní,
Na tlà páde omedlí,
In je vsél ji dúſho in telo,
Neſel jo je na dnò peklà.

V devéti deshêli omoshêna.

Sdaj goſpod ino goſpá
Se po grad' ſprehájata.
Ko goſpa k porodu gré,
Rêzhe sdaj beſéde té:
„Vidit' mater ſhe sheljím,
Kér poroda ſe bojím.
Ko bi ſe snájdel hitri ſil,
De b' po mojo mater ſhel,
Notri v devéto deshêlo.
On bi dóber lón prejél,
Jes bi dala dober lón,
Dober lón, aj, dvajſet krón."

Goſpá téga ne sgovorí,
Hitri ſil sa njó ſtojí:
„„Goſpa, kaj mi vkashete?
Hitri ſil ſim, gledájte."" —
Goſpa to mu govorí:
„Vtergaj ti mi roshe trí;

Pervi venez jeſena,
Mal' pri naſ je veſélja.
Drugi venez drobnih rósh,
Mi li jmamo v Bogu troſht.
Tretji venez shalbeljna,
Pri naſ je doſt shaliga."

Hitro ſil po mater gre,
Nót v deveto deshélo.
Ko po polj' popotvata,
Lépo svonit' ſliſhita.
Mati to pregovorí:
„Sdaj je vmerla moja hzhí."
Sìl tako ji govorí:
„„Tiho, tiho, mati vi!
Naſha je navada ta,
Aj navada blashena,
K ſolnze na poldne ſtojí,
De povſód lepó svoní.""

Kadar daljezh prideta,
Bliso grada béliga,
Mati to pregovori:
„Sdaj je vmerla moja hzhí,

Oblajo no shagajo
Hzhéri trugo delajo.“ —
Sìl tako ji govorí:
„„„Tiho, tiho, mati vi!
Naſha je navada tá,
Aj, navada blashena,
Stole, mise, popravljajo,
Sa botrinjo napravljajo.“““

Priſhla ſta pod belí grad,
V líni goſpóda vid'ta ſtat',
Briſhe ſi zherne ozhí,
Mati to pregovorí:
„Sdaj je vmerla hzhi moja,
Polni ſo goſpod ſolsa!“

Sìl tako ji govorí:
„„„Tího, tího, mati vi!
Shli goſpod ſo kuharz' dat',
Dim v ozhí je jel ſtopat',
Sdaj ozhi ſi briſhejo,
Poſuſhíti iſhejo.“““

Ko v bél' grad prídeta,
Hzhér mertvo sagledata —

Mati to pregovorí:
„Moj Bog! kaj ſe mi sgodí!
Kjé ſi tiſti hitri ſìl,
Ki ſi bil po me priſhel?

Ti ſ' vodil me v deveto deshelo,
Dober lon boſh sdaj prejel;
Jes bom dala dober lon,
Dober lon, aj, dvajſet kron.
Ti ſ' tolàshil me lepó,
Vmerla niſem jes sa tó." —
Mati to ſhe govorí:
„Mat' nobena prav ne ſtrí,
K' ſvojo hzhér moshí tako,
Ko ſim bila jes ſvojó
U deveto desheló.
Bog pred zhaſam jo je vsél." —
Mati komaj sgovorí,
Doli pade, omedli;
Duſha njéna ſe odlozh',
Kér je shaloſt bla zhes mozh —
O kaj shaloſt ne ſtorí!
Kmalo dvé goſpé vmorí.

Pushavnik.

Leshí, leshí vóſka ſtesa,
Vóſka ſtesa uglajena,
Kamor predelezh dershí
Nótri u gôjsd seleni.
V gojsdu pa greſhnik leshí
Bolan leshí, milo jezhí,
Duhóvniga k ſebi sheljí;
Al' on bi rad duhovniga
Fajmoſhtra Shent-Jurſhkiga,
Pa mu níma kdó po njegà.

Drobna ptízhiza prileti,
Predrobno sashvergolí.
Takó ptíza právi, govorí:
„Ti gréſhnik bolán leshíſh!" —
Gréſhnik pravi, govorí:
„„Jes gréſhnik bolán leshím;
Jes bi ràd duhovniga

Fajmoſhtra Shent-Jurſhkiga,
Pa mi nima kdó po njega.““ —
Drobna ptíza pravi, govorí:
„Grém jes po njega!“ —
Gôri ptíza v sràk sletí,
Na fajmoſhtrovo okno priletí,
In predrobnó sashvergolí,
De fajmoſhtra prebudí:
„Fajmoſhter le bersh pojdì
V gójsd obhaját seleni,
V gojsd' gréſhnik bolán leshí,
Duhovniga k ſebi sheljí!“ —
Drobna ptíza v tir *) sletí
In s vélkim svônzam posvoní,
De méshnarja isbudí.
Méshnar je hítro vſtal
Ino v zérkev ſhel,
Shé je fajmoſhtra v zérkvi naſhel. —
Méshnar právi, govorí:
„Al' je tó kasin od Boga,
Al' je kaj drus'ga taziga?“

*) Tir (- a in ú) je tiſti dél svoníka, kjér svonovi viſejo.

Fajmoſhter právi:
„„„To ni ne kásin od Boga
In ni kaj drus'ga taziga.
Obhájat grem, pa kám? ne vém.“““
Ṣhe predrôbna ptíza govorí
„Dajte mêni v kljunzhik svônzhik,
De jes pred vam ſkakljála bóm,
Ṣkakljála bóm, svônkljála bóm.“ —
Ṣhe ſo ji dáli v kljunzhik svônzhik.
Pred njim ſkakljála je,
Ṣkakljála je, svônkljala je,
De ga k bolniku pripeljala je.
Ko gréſhnik ſe ſpovédal je,
Obhajal ſe.
Dúſho púſtil je.
Dúſha je ſhla v nebéſa,
V ſvéte nebéſa, v ſvéti raj,
Jesuſ, María nam ga daj,
Vſim dúſham ſvéti raj!

Shtudent ob glávo dján.

V Ljubljani je bil ſhtudent,
Ki ſe je uzhil mozhnó,
De ſi smέſhal je glavó.
Tako pravi, govorí:
„Kolkor je v Ljubljani *Frav*,
Pri vſaki ſim jes shé ſpal,
Şam pri Rihtarz' tri nozhí,
De niſim ſtiſnil ozhí.“
K' je to ſliſhal Rihtar mlád,
Puſtil je ſhtudenta vjét'.
Sdaj ſhtúdenta vjamejo,
V jézhi je bil létni dan,
De ſo posabili sa-nj.
Şhe ſhtudenta vunkej peljejo
K piſanimu snamenju.
„Moja mát' je v'ſóziga ſtanu,
Pa nima vêzh ſinov,

Ko mene ſamiga.
Moja mat' imá devét gradov,
Pa b' jih rada dála pét,
De b' shivot mi puſhen bil."
Goſpôda ſe ſpogledajo,
Smert mu prisaneſejo.
Tako ſhtudent govorí:
„Jes ſim pripravljen sa ſmert,
Li mêni glavizo prezh!"
Od nebéſ glaſ priletí
„Shtudent je po nedolshnim dal glavó."
Glejte ſodniki vi sató!

Ajdovſka goſpodizhina.

Goſpodizhina ajdovſka
Se po vert ſprehajala,
Tam po vertu selenim
In je róshize pregledvala,
Ktéra lépſhi je zvetu.
Saj ſo plave, ſo rudézhe,
So tud béle, rumene,
Barve shive in gorézhe
Duh prijetin jmajo vſe.
Jesuſ pride ji na proti
Jesuſ ſam ljub in' mil,
On s matiko je na póti,
Ko bi kaki vertnar bil.
„Kaj ti tukej ſe ſprehajaſh?“ —
Jesuſ sh njó pogovor jmá; —
„Kaj ti róshe pregledavaſh,
Goſpodizhna ajdovſka?„ —

Barvo jmajo vſako ſvojo
Vſaka prelepó diſhí,
Ti podaj na pót ſe mojo!“ —
Ona mu odgovorí:
„„Zhakaj, zhakaj, Jesuſ malo,
De usamem jes ſlovó
Od ozheta, mater'; kmaló
Bodem priſhla sa tabó.““ —
„Kdór sa mano hozhe hodit'
On ſlovéſa ne jemle.“ —
„„Jesuſ, daj mi ſaj privolit',
Brêſhno vsét, k' popótnim gré.““
Tako Jesuſ dalej rêzhe:
„Kdór sa mano zhe hodit',
Imét' noben'ga brêſhna nêzhe,
Ozha moj ga shé previd'“,
She ſe vsdigneta in gréſta,
Kamor dalezh prideta,
K' nunſkim kloſhtru jo savijeta,
Jesuſ tamkej poterklja.
Potlej je na enkrat sginil,
Odpérat nuna je priſhla,
Aj nuna aptáshiza.

Tako rêkla je ji nuna:
„Kaj ti hozhesh gospodizhna,
Gospodizhna ajdovska?“ —
„„Svojga shenina jes ishem,
Zhe sté ga kaj vidili?““ —
„Jes ga nikjér nisim vid'la,
Ne morem tud' sa-nj véditi.
Kak pa se tvoj shenin pishe
In kakó mu pravijo?“
„„Jesus shénin moj se pishe,
Tako njemu pravijo.““ —
„Pojdi, shivi, v tému kloshtru,
Gotovo ga najdla bósh,
On prebíva tukaj notri,
Kakor vertnar v sredi rósh.“ —

Svéſta Alénka.

Leshí, leshí tam dolga njíva,
Aj dolga njíva, rebernína,
Na njívi pléve mlada Alénka,
Prelépa snajdena mladénka,
K' je ſvoj'mu ljub'mu smiraj svéſta.
Ob njív' leshí ſhiroka zéſta,
Po zéſt' ſe vlézhe ſílna vojſka,
Zéſta je sa njo prevóſka.

Nar sad je Fênrih mlad prijesdil;
Şhe je tako Alénki rékel:
„Sakaj Alénka plévesh ſáma,
S toljko delam bóſh pregnána,“ —
„„Domá máť kuhajo koſílo,
In ſêſtra ſe je omoshíla.““ —
„Deb' ſe ſhe tí Alénka bila!“
„„Jes bi ſe bila omoshíla,

Pa ljubi ſe je v shold sapiſal,
Zhes ſédim lét obljubil prit';
Pa ga nozhe nizh vezh bit'.""

„Pa pojdi s mano mlada Alénka" —
„„Zhe ga lih ſédem lét she zhákam,
Solsíze sa-nj vezhkrat pretakam,
Pa ga ſhe ſédem rajſhi hozhem;
Nesvéſta nikdar biti nozhem." —
„Rudézhe krilo t' zhem kupíti,
Parſténo moraſh tù noſíti,
Ti bom kupil béle rokovíze,
Parſtene nóſiſh tu rozhíze." —
„„She ſédim lét ga zhakat' ozhem,
Nesvéſta ljubmu biti nozhem.""
„Po bélih tergih boſh hodíla,
Po zherni parſti ne brodíla." —
Sdaj perſtan slát ji da poglédat',
De ljubi nje je dopovédat,
Potlej ſladko ſe saſmejala,
In mu roko svéſto podala.

Lambergarja shénitva in ſmert.

Mladi Lamberg ſe oshenil,
Prelépo shenó je vsél,
Prelépo Alénzhizo,
Mlado poljſko déklizo.

Tak ſtara mati govorí:
„'S likofa ko pojdete
Ne bobnajte, ne godiſe,
Nizh nikar ne vríſkajte,
De ne ſliſhi Marjeta,
Ki je huda zóperniza."

Kaj ſo ſtor'li godzi hudi,
She ſo bobnal', vríſkali,
De Marjeta ſliſhala,
Ki je huda zopern'za.

Tak Marjéta govorí:
„Kaj dém? mati moja vi!
Dajte od kamre, keldra kljuzh,
Zhem poſtavit' mu korén,
Kuhan bres ognja, vodé,
In bres miloſt' tud boshjé."

Lambergar je dam priſhel,
Tako pravi, govorí:
„Kaj dém, mam'za moja vi!
Mene glava sló bolí." —

„„Zhe je Marjeta ſliſhala,
Lambergar, boſh ti umerl."" —
Komaj je bil trétji dan,
Lambergar je sló bolan,
Komaj je bil oſmi dan,
Lambergar je sakopán.

Shkoláſtika.

Prelépo hzhér 'má ſtótniza,
Ti hzhér' je imé Shkoláſtika;
Shivéla ona je lepó,
V varſtvo dala ſe Bogú.
K' je svédil turſhki zar sa njó,
Jo hózhe vséti ſi shenó.
Hití ji drobni liſt piſat',
Do njé v Ljubljáno ga poſlát'.
Ko piſmo to prebrala je,
Je mílo sajokala ſe;
Ozhétu ſtótniku ga da,
Kaj on sa právo sdaj ſposná.
Ko on, kar piſmo pravi, své,
Vdérajo ſe mu ſolsé.
Podá ga shêni ſtótnizi,
Kaj ona vé sdaj ſvétvati.
Ko liſt goſpá prebrala je,

Sladkó je posmejála se;
„Kakó bo vúnder to lepó?
Saj lépshi bit' bi ne mogló.
Jes bom Ljubljanska stótniza,
Ti bódesh turshka zárinja.“ —
Turzhíni drobno po njo drizhé,
Lih kakor ptize v srák' leté.
Shkolastika gre v kamrizo,
Aj v kamrizo vso svitlo
H podób' Marie matere.
Meglà se góSta strí krog njé,
Velíko prishlo Angeljev,
Shkolástike prijataljev,
Oní vsamó Shkolástiko,
Turzhíni prasni stran gredó.

II.

Shenítne péſmi.

Kadar ſe v jabelko pobéra.

Prelépi moji ſoſédji,
Kaj vaſ bodem sdaj proſíla,
V shivljenje pomagajte,
S veſeljem mi radi dajte,
Kér bom dalezh prepeljana,
Bodem doſti potrosila,
V vſaki oſhtarji pila.

Kdor bo dal eno petízo,
Daj mu Bog lépo shenízo,
Kdor bo dal mi groſhek,
Bog mu daj ſlame koſhek,
Kdor bo dal mi vénar,
Bog mu daj goldinar!

Sdaj, kodarkol' bom hodíla
S vaſhim daram ſe bom hvalila,
K' ſte me lépo obdarovali,
V shivljenje pomagali;
Kadar bom proſó pléla
Vaſ bom v miſlih iméla,
K' ſte mi s veſéljem dali,
V shivljenje pomagali.

Kadar gódzi sagódejo.

O mati narjavka
Rastegnite moſhnizo,
Dajte gódzam petízo,
Kér ſo vam lépo péli,
Vaſ bodo v miſlih iméli.
Sdaj pa, ôzha ſtaraſhina!
Dajte vſaz'mu kosar'z vina,
K' bodo gódzi vino ſpíli,
Vam bodo lépo gódili.

Kadar gódzi malo dobé.

Kaj ſe bóſte pogledvali,
Ki bi rad nizh ne dali,
Bi ſhe rajſhi le jemali?

Snubázhi.

Hinder, hander Shumber,
Vſaka shumberſka drushina!
Kaj nam hozhe Shumber,
Vſaka shumberſka drushina? —

„Mi bi radi deklizo.“ —
„„Jes je ne dam, moshjé!
Vſaki shumberſki drushíni.““

„Zhe jo ne daſh ſama,
Vsamem ti jo ſama,
Vſaka shumberſka drushína.“

„„Pojdi, pojdi, moja hzhí!
Skoraj nasaj pridi!
K' ſuha hruſhka raszvetè,
Ondaj nasaj pridi!““
„S Bogam, s Bogam vſim vérnim ſlugam,
Ki ſte nam dali, de pojde s nami!“

III.

Fántovſke péſmi.

Neſtanovitnoſt.

Vſe rosh'ze bom potergala,
Bom puſheljz naredila,
Sa lép'ga mojga ljubzhika,
Kér ga bom sapuſtíla.

Roshmarin ſe she ſuſhí,
Bo drugo barvo dobil,
Moj ljubzhik pa ſe veſelí,
K' bo drugo ljub'zo ljubil.

Vaſvánje.

Ljubiza je mozhno shaloſtna,
Ko de bi bla okrádena,
Milo sdihuje; ne vé kako je
De ga tako dolgo ní.

Ljubzhik shvishga ino poje,
De ga je mozhnó ſliſhati;
Okno odperla, okrog ſe oserla,
Zhe je ljubzhik ſam.

Ljubzhik je bil sgol ſam
Nobenga drusga ni blo srav'n;
Dol' ga poſédla, mu noge umíla,
Ki je trudin bil.

Ljubzhik je imel perſtan slát
Ljub'za ga iméla ravno takó;
Sta perſtane premenjala,
Sta ſe pogovorjala vſo zélo nozh.

Sjútra napózhi béli dan,
Ljubzhik je od ljubize ſlovo jemal:
„Şrézhna oſtani, Bog te obvari,
Dekle moje!“

Jes imám konjzhe trí,
Vſi trijé ſo Prameljní.

Tudi imam hiſhe trí,
Şo pomalane vſe trí.

Perva hiſha je letá,
V ktéri Ofizír ſtojí.

Drúga hiſha je pa tá,
V ktéri ljubiza leshí.

Priſhel je pod oknize,
Terkal je na oknize.

„Vſtani, vſtani ljúbiza,
Şvéti têbi lúniza.“

Ljubiza ní hotla vſtát'
Kamrize ne odperat'.

„Tího, tího ljubiza!
Ti ſe bodeſh jokala.

Klobuk bodem s glave ſnél,
Puſhljiz ſi bom na-nj pripél.

Voſhim ti 'no lahko nózh,
Ṣebi pa nebéſhko ljúzh!"

„Zhuvaj vpíje béli dan!
Al' ti moj ljubi ſhe ne vſtan'!
On vpíje vſim saſpanim, aj saſpanim."

Ona vsame sjutra béli ſhkaf,
Ino gré po hladne vode;
Al' hládna vóda ne gaſí, ne gaſí!

Ṣrézha jo ljubzhik njé,
Kteri ji na proti gré,
On, pravi njéni ljubzhik, aj ljubzhik.

„Dobro jutro ljubiza!
Al ſi ti dobro ſpála?
Jes smiraj ſim miſlil na-té, aj na-té."

„„„Jes ſim ſpála tako, —
Taushentkrat ſe vſmil' Bogú —
De ſim kranzelj saſpála, aj saſpála!"""

„Al niſi vidila, ljubiza ti?
Zhe ogenj in ſlama v kup leshí,
De sjutraj pepél rata, aj rata?"

———

„Kaj je tebi ptiza,
Béla golobíza?
Kaj tak prebleduje
Ti rumeno lize?"

„„„Kaj ne b' prebledvalo
Mi rúmeno lize!
Ki me drugi zhejo
S ljubim raslozhiti.

Zhe bodo mene drugi
S ljubim raslozhíli,
Shaloſtno bo moje
Na ſvétu shivljenje.

Zhe bo moja ſolsa
Na kamen padla,
Kamen bo ſe sdélil
Na dva drobna déla.

Pelin, pelinkovez,
Ti ſi sharko zvetje,
Tebe bom tergala,
Okol' ſerza djala.

Koder moj ljubi hodi,
Tam roshmarin rodí:
Roshmarin seleni,
Moj ljubi ljubljeni!"""

Ena ptizhiza priletéla
Is Gradza némſhkiga,
Pri vélki zéſt' je obſedéla,
Kjér ſe vosniki vſtavljajo,

Sprelépo kjér je vpraſhala
Birtovo kelnarzo;
„Al je noter tiſti vosnik,
Ki je ſhaſar tih vosov?

„„„Shafar rajtenge ſpiſuje,
Kér ſo jedíla drage;“““
„Jes mu porozhilo noſim
Is Gradza némſhkiga,
Od lépe moſtnarjeve hzhére;
Ona je troje ſnubze iméla,
Pa ni hotla noben'ga vséti,“ —
„„„Naj li vsame, ktér'ga hozhe!
Na-me naj ne zhaka vezh,
Jes ſe bom v Terſtu oshenil,
Bom vsél en'ga Grofa hzhér,
Shéſtnajſt kónj ji bom sashenil.
In pa ſhtir nove vosé;
Ona m' je pa perſtan dala,
Ki jo lih ſto rajnſh koſhtá,
Ljubljanſki vózhmed ji ga slil,
Is ſamiga zhiſtiga slata.

Naj ljubesin je lih taka,
K' ta okrógla rinzhiza;
Nima kraja, nima konza,
Naj ljubesin ravn' takó.“““

Priſhlo je piſmize,
Shaloſtno piſmize,
Na moje drobno ſerzhize.

Notri pa to ſtojí;
„Ljubiza bolna leshí —
Ljubzhik! sakaj, sakaj, te vezh ni?

Ljubzhik podaj rokó,
De vsameva ſlovó,
Najna ljubesin hirala bo.“

„„Zhe pa jes roko dam,
Kam ſe bom djal?
Veliko shaloſt
Bódem preſtal!

Take pa nizh vezh ní,
Kakor ſi ljubiza tí —
Na-te bom ſpomnil,
Dokler bom shiv.““ — —

„Ljubzhik, sareſ ſi lép,
Jes bom sapuſtíla ſvét,
Têbi pa vóſhim —
Drugo ljubit'!“

Mene mozhnó ſerzé bolí,
Ki ſò ſolsné mojè ozhí,
Bres úsroka velíziga,
Ljubésin je raslózhena.

O ſhkóda je dekle sa té,
Sa tvôje nesveſtó ſerzé,
Kér ſanta ti sa norza imaſh,
Pa drugim ſantam ſe podaſh.

O dekle ti premilena,
Ne boſh dolg obzhiſlana!
Priſhla bo ena zhudna mózh,
Vſo vséla t' bó lepôto prozh.

Sàj róshize lepó zvetó,
Pa vùnder enkrat odzvetó,
Lih táko bodeſh dekle tí,
Kakor tud' rósha odzvetí.

Mi luna ſvéti zélo nozh,
Meni saſpáti ni mogózh'.
Mi luna ſvéti zélo nozh
Meni saſpáti ni mogózh'.

To me ſhe nar bolj veſelí,
K' pomankanja deklétov ní;
Vſak fant lahko deklè dobí,
Bres shaloſti in bres ſkerbí.

Sdaj ſi bom tako ſklenil,
Deklétam ne bom vêzh verjél,
S tim ſi bom ſerzé hladil,
Pa drugo dekle bom ljubil.

„Dekléta ſim ljubil
Bogátih ljudí,
Sim ljubit' jo sazhél,
Sapúſtil jo bóm.

Kdo usrok je téga,
Ko shlahta mojà?"
„„O póbizh ti, ti!
Ti kajsharſki ſin!""

„Zhe kajsharſk' ſim ſin,
Podaj mi rokó,
Podaj mi rokó,
Môjo rinko slató!

Zhe vmerjem takrát,
Pokôpat me daj,
Na tiſto ſtesízo,
K' ſim hodil k têb' v vaſ."

Pokôpat' te dam,
Kropít' te ne dam,
Kropíle te bodo
M'jè gorke ſolsé.

Toshíle te bódo
M'jè béle nogé,
K' ſo k têbi hodíle,
Kar nihzhe ne vé.

Toshíle te bódo
M'jè béle roke,
K' ſo te objemale,
Kar nihzhe ne vé.

Toshíle te bódo
Rudézhe uſta,
K' ſo têbe kuſhvale,
De nihzhe ne vé.

Toshíle te bodo
M'jè zherne ozhí,
K' ſo s tabo prezhule
Toljk' tavshent nozhí.

Koljk' niſim nozhí
Nizh ſtiſnil ozhí,
Savoljo ljubésni
K' bi rádi ſkup blí.

Toshílo te bóde
M'jè drobno ſerzé
K' je tèbe ljubílo,
De nihzhe ne vé.""

„Nozój, nozój je lép vezhér,
En lép vezhér in lépa nozh,
Luna ſíje zélo nozh;
Spat íti, mi ni mogózh'.

Grém do mojga prijatla,
De vaſvàt kam pojdeva,
Dalezh zhes ravno poljé,
Kjér je moje ljubo deklè.

Pod ganzhek kadar prideva,
Sadrómljava, sapiſkava,
Sapiſkava, sadrómljava,
De b' ſe ljub'za sbudíla.

Deklè je kmalo obuto,
In na ganzhek priletí;"
„„Préd sakaj ne prideta,
Dokler ſim na nôgah blà?""

„To bi ti povédala,
Pa ſe bóſh preſtraſhila:
Snózh ſva pri eni drugi blà,
Nozój sopét pojdeva.

„Podej mi s déſno roko
Rinzhizo ti ſrebernó;
Rinzhizo daj ſrebernó,
K' mi velíko je sa njó." —

Fantje po travnik' gredó,
Lépo shvishgajo pojó,
Lépo shvishgajo pojó,
K' drugi rinzhizo neſó.

„„Sim b'la lépa róshiza,
Fantov 'méla bres ſhtevíla,
Sdaj pa je ſvét sapuſtil me;
Perėſzi vſi ſo svénili.“ —

„„„Zhe ſim jedel, zhe ſim pil
S miſlijo ſim pri tebi bil;
Miſlil ſim smiraj na-te,
Sdaj pa puſtit' ozhem te.

Zhe ſim leshal, niſim ſpal,
Têbe ſim ſi v sakon sbral;
De bi le ſmert ne odusėla,
Kar je ljubésin svésala.

Sim pa mógil ſliſhati,
De me zheſh sapúſtiti:
Ah! kak mi je to hudó!
Serze moje je bolnó!“““ —

„Zhe je bolnó, naj le bó!
Mêni pa ni nizh sa tó;
Bil ti prav sadershal ſe,
Bi bil 'mel sdravo ſerzé!“

„Jeſt niſim ſerza táziga,
De bi ljubíla vſáziga;
Jes ljubim en'ga ſámiga,
Is ſerza môjga práviga.
Ko bi moj ljúbi védil tó,
Kakó ga ljúbim jes sveſtó:
Saj bi ne jédil,
In bi ne pil,
Pri mêni bi ſedel,
Pri mêni bi smiraj bil." —
To ljúbiza komaj sgovorí,
Preljúbi shé sa njo ſtojí,
She ſe ji níſko prikloní,
In ji takó le govorí:
„„Prav lepó te sahválim,
Preljuba móje ljubiza!
Prav lepó te sahválim,
Preljúba môja ljúbiza!
Kér ſi ljúbila me tak sveſtó;
Jes têbe ravno ljubil ſim takó!"""

Turſhki róp.

Nozój je Turek ropal,
Nozój v tamni nôzhi —
Ubil mi ozha, mater
In mojo mlaj' ſeſtrízo,
Mi vkradil mojo ljúbo!
Prav milo je mi vpíla,
K' ſo Turki jo vesáli —
Bi hotel bil ji rád pomagát';
Al — oh! — ſmel niſim ſe prikásat'!
Ovbè, ovbè, galéja!
De bi bila préd vtopljena,
Na kraje ſhtiri djana,
Ko ſ' mi ljub'zo odpeljála,
Zhes ſtraſhno zherno morje,
K' je vezh nasaj ne bóde!
Te pélje Turk na goro,
Bom ſédel jes na vódo;

V rôk' bom rúto ſukal,
Bóſh dobro jo posnála,
Saj ſi m'jo, ljubza! dála.

Pobizh po pólju prisvishga,
Ki gre k ſvôji ljúbi v váſ,
Tiho do lójtre priſtópa,
Al' deklè posnála ga ní.

Deklè na iſpi ſe ſhéta,
Ne móre na poſtlji saſpat',
Okolj po ſantih ſe oséra,
Ktér' je lépſhi al' bolj mlád.

Deklè na iſpi ſtojí,
Kupizo v rokah dershí,
Nótri pa je puſhljiz selen,
Póbizh! ti dobíl ga boſh.

Na ſvétu mi ni hujſhiga,
Ko zhe deklè dva ſanta ima,
Edin je v ſerzé sapiſan,
Drusiga pa sa nôrza jmá.

Shaloſtno ſim djal,
Ko ſim ſlovó jemál,
Premilena deklè,
Sapuſtit' moram te!

Drugazh ne móre bíti,
Te moram sapuſtíti,
Kér ozhka ino mamka
Menè ne dájo ti.

Oj ljubiza ti môja,
Nikar ſe nizh ne bój!
Kar ſim ti jes obljúbil,
Gotovo ſtoril bom.

Predragí ljubzhik mój,
Níkar ſe nizh ne bój!
Kar ſim ti obljúbila,
Gotov' ſtoríla bom.

Se v klóſhter bom podála,
Tamkej bom nunvala;
O têshka, vſáki je letá,
Ki ljubzhika imá!

Bom klóſhter sapuſtíla,
Sa ljubiga molíla,
O boljſhi bo letá,
Ko vſaka nunina!

„‚Snozhi ſim na vaſi bil,
K' je ura bíla polnozhí,
Predolgo ſim ſe samudíl,
Premalo ſim govoril.

Pa ſva ſe s ljubzo ſkregála,
Sa tó ſim pa ſlovó dobíl,
Pa bóm ji jes tud' ſlovo dal,
In ſi drugo ljubizo isbral.

Koljkrat ſim k tebi priſhel,
Saj ſama dobro véſh,
Vſelej drus'ga pri teb' dobil;
Rêzi, ljuba! de ni réſ?

V zhaſ' po dva, v zhaſ' po trí,
She tó ſe ti premálo sdí,
Mene moje ſerzé bolí,
K' sa-me proſtóra ní.

„„„Proſtorzhik bi ſe she dobil,
Ko bi ſnózh' pri drugi ne bil;
Moja póſtlja ni vezh sa-té,
Le pojdi, kjér ſnózh ſi bil!"""

„Okrog ſe bom obernil,
Korajshno bom sapél,
Le Bog ti daj po tavshent ſrézh,
Mêni je ena druga vſézh!"

„„„Ljubíla ſim te jes sveſtó,
De nobeniga takó,
Ljubíla te bom sa-naprej,
Le rozhízo mi podaj!"""

„Rozhíze ti jes ne podám,
Ljubizo te nizh vezh ne ſposnam,
Ti od mojga ſerza ſi prêzh,
Sa-té ne maram nizh vêzh!

Od kar ſim têbe ljúbit' sazhél,
She niſim bil nikolj veſél,
Od mojih lépih mladih dní
Mene ſerze boli."

„„Sakaj ſi pa hodil sa menój,
Sreberni perſtan noſil ſebój?
Li bi bil perſtan v arshet djal,
Pa bi bil domá saſpal!“““

„„Snózhi ſim ſtal v néki vaſi,
K' je úra bíla polnozhí,
K' je úra bíla polnozhí.

Ura je bíla polnozhí,
Vſako deklè ſe prebudí,
Vſako deklè ſe prebudí.“

„„Ljudjé ſo shé proſil' Bogá,
De b' ſhla meglíza 's jésera,
De b' ſhla meglíza 's jésera.

Meglíza je ſhla 's jésera,
Mój ljubzhik ſe pa prepelja,
Mój ljubzhik ſe pa prepeljá.

Ljubzhik ſékaj ſmerézhize,
De bódeſh délal barzhize,
Al barzhize, al ládjize.

Kaj bóſh potrébval barzhize,
K' imáſh na ſuhim ljúbizo,
K' imáſh na ſuhim ljúbizo?"''

Barka pa shé nar'jêna je,
Po mórju satozhêna je,
Po mórju satozhêna je.

Barka je jéla plávati,
Ljub'za je jéla sdihvati,
Al sdihvati, al jokati.

„Odrini, odrini od kraja prèzh!
Ne bóſh me vídla nikdar vèzh!
Ne bóſh me vídla nikdar vèzh!"

„„Ljubzhik nikár tak dalezh prèzh,
De b' te ne vídla nikdar vèzh!
De b' te ne vidla nikdar vèzh!

Ljubzhik! oſtani tí domá,
Saj ſim smiraj ljub'za tvojà!
Saj ſim smiraj ljub'za tvojà!"''

Sklenila je béle roké,
Tozhíla je grenké ſolsé,
Tozhíla je grenké ſolsé.

„Tri bákle bódem pa prishgal,
Na ſrédo barzhize jih djal,
Na ſrédo barzhize jih djal.

De ſe m' bó vidlo tjè vosít',
She 'nkrat nasaj k' môjí ljúbzi prít',
She 'nkrat nasaj k' môjí ljúbzi prít'."

Ljuba na ispi ſtala,
Na svésdize gledala,
Svésde grédo na redko,
Idi ljubi shé domú.

V jutro bodo ſrezhali,
Jako te ſpitavali:
„Kam ſi hodil, kjé ſi bil,
De jmaſh rôſne zhíshmize?"

„„Nikaj, nikaj, ljubiza!
Zhe bodo me ſpitavali,
Jes bom jim odgovor dal,
Kar bo dobro sa obá:

Jes ſim ljubil ptízhize,
K' jmajo bélo lízhize,
K' jmajo r'dezhe ſhobize,
K' bodo pile 's kupize.“"

Imel ſim ptízhizo,
Pa m' je sletéla,
Srezhna bo véjzhiza,
Kjér bo ſedéla.

Imel ſim ljubizo,
Pa ſim jo sgúbil,
Srézhen taiſti bo,
Ki jo bo dóbil!

Fantje marſhirajo
'S krajnſke deshéle,
Déklize jokajo:
Kaj 'mo sazhéle!

Lépſhiga klaſú ní,
Kakor pſheníza;
Lépſhih deklízhev ní,
Ko ſo Krajníze.

Ljubiza v vertizu,
Rósh'ze je pléla,
Ljubzhik pa mémo gré,
Nôrza ſe déla.

„Delaj ſe nôrza tí!
Kar je reſníza,
Saj ſe bo ſkasala
Najna pravíza!“

Ljubza je noſézha!
Kaj zhem sazhéti.
Ljudjé mi pravíjo:
Móraſh jo vséti.

Jes jo pa vsél ne bóm,
Kér imam drúgo;
Snózhi ſim ſturil s njó
Terdno obljubo.

Stojí mi, ſtojí polje
Polje ſhiroko;
Na polji pa mi sraſlo
Drév'ze seleno.

Na drévzi pa mi sraſlo
Lépo jabelko,
Od svúnaj je rudézho,
Snotraj seleno.

Tak lih je moja ljuba,
Ljuba milena;
Od svunaj je rudézha,
Snotraj shaloſtna.

Na ſrédi mojga ſerza,
Stojita mlina dva,
Drujga nizh ne délata,
Ljubesin meleta.

Ljubiza moja.

‚Sim bil vzhéra na ſejmu
Pri ſvétim Jurju na gori,
Tam je ljubiza rajala,
Meni v ſerze nahajala.

Je bla tènka, ko konôplja,
Rudézha, kakor gartrosha,
Béla kakor makov zvét:
Sam Bog te svolil na ta ſvét;
Ljub'za moja!
Ljub'za moja!

„Nozoj ſe mi je ſanjálo,
De ſmo mi popótvali;
Al' po Némſhkim, al' po Krajnſkim,
Al' po sgórnim Shtajerſkim.

Delaj, delaj, ljuba! puſheljz
Sa popótnjo sháloſtno!“
„„Kak' ti ga bom narejála,
Ki ſim mozhno shaloſtna?“„

Vùnder t' ga bom naredíla
Tud' s velíko shaloſtjo,
'S nágeljna in roshmarína,
'S nágeljna rudézhiga.“

Na klobúk t' ga bom pripéla
So ſreberno knoſljizo,
Kjér boſh hodil in popótval,
Mène v miſlih imel bóſh.

Ko te bódo popraſhvale:
Kdó tí je tak puſhljiz dal?
Al' 'máſh shêno sarozhêno,
Al' ljubízo saljubljeno?

Ga mí je dala ena deklè
V tréh deshêlah ji pára ni.
„„Shmentane krajnſke dekléta,
K' ſté tak' ſladkik beſedí!

De li ima ſhtér zekíne,
Pa ſe lahko omoshí;
Jes pa ímam ſtó zekínov
Pa nobên'ga po me ní!"""

„Snózh ſim ljubizi porózhil,
De bom drévi ſlovó jemál;
Petelínzhek lépo pôje,
De 'mam k' ljubzi iti po ſlovó.

„Kaj boſh ti ſlovó jemál,
Saj niſi druge ljube sbral?"
„„Sakaj b' ſlovéſa ne jemál,
K' ſim shé drugo ljúbo sbral?""

„Le ſim, le ſim, kaj boſh ſtál?
Kaj boſh ſtojezh ſlovó jemal?"
„„Zhe ſe vléshem prêz' saſpím,
Deklíſhko ſtrásho samudím.""

Sklenila je béle roké,
Tozhíla je mersle ſolsé:
„Oh shaloſtno ſerzé,
Ki mi sdaj pojde 's deshele!"

„Taki ſant nizh ne veljá
Ki vſako lajdro rad imá,
Stojí ſtrásho dvakrat gerd.“ —
„„Kdó m' bó bránil k' mojim' deklét? —

Sijaj, ſijaj luniza,
De me posna ljubiza!
Sijaj luniza al nehaj,
Ljubiza me dobro posna!

Priſhel ſim pod oknize,
Poterkal na oknize,
Odpri ljubiza oknize,
Ti 'mam nekaj povedáti!“““

„Niſim vájena vſtajáti,
Se ne ſ ſantmi sgovarjati!“
„„Taka dekle nizh ne veljá,
Ki vſakimu ſantu odgovora ne dá!“““

Petelínzhik je lépo pél,
Ljubzhik ljubizo lépo objél:
„„Ti ſi mòja jes ſim tvój!
Se sarózhil bóm ſ teboj!“““

Glaſ ſim ſnózhi jes saſliſhal,
Snozhi, k' ſim na póſtlji ſpal,
K' me je ljubiza ljubíla,
Le de málo ſim saſpál. —

Ljubiza po uljzah hódi,
Jes ſim pa na móſtovsh' ſtál;
Mílo je ſolsé tozhíla,
Jes ſim pa ſlovó jemal:

„Lahko nózh o ljuba moja!
Sdaj le vsámem jes ſlovó,
Sliſhim de ſe boſh moshíla,
Pa ne rezhem nizh sa tó.“

„„Oh moj dragi! kaj zhem ſtríti?
Moje ſerze pózhlo bó;
Sa te ſe zhem vgonobíti,
Tako lépo vezhno bó.

Dokler ſva vkup sahajala,
Sva ſe m'níla vezh rezhí,
Srezhne ure vshivála,
In shivela bres ſkerbí.“

Jes bi tebe lahk' ljubila,
Ki imaſh zherne ozhí,
Un' ima pa bolj selêne;
Taki radi ſo hudí!

Şe bojim, de me bo tépel,
V zhaſ' is hiſhe ſpódil me,
Bom jméla herbit otékel,
De bo ſhe bolj sébló me."" —

„Oh le tiho, tiho ljub'za!
Şaj je malo shé bolán,
Şaj 'má malo bolne zhéva,
In bo rátal vſim volján."

„„To je ſhe le zló nadlóga,
Zhe je málo le bolán,
De ima málo bolne zhéva,
Potlej je ſhe bolj neſlán!""

Kaj boſh ljuba shalovála,
K' véſh, de niſi vezh mojà?
Zhe ſe kmalo omoshíſh,
Şhe bres ſkerbi bolj saſpiſh!

„Kdó te bó dekle tolashil,
Ker te jes sapúſtil bóm?
Pa kér te jes sapúſtil bóm!“

„„Mene bodo drobne ptíze,
Ki po sráku létajo,
Pa mêni veſelje delajo;
Ki po sráku letajo
Pa mên' veſelje delajo.““

„Jes bom kupil novo púſho
Vſe ptizhize poſtrélil bom,
Pa vſe ptizhize poſtrélil bom.“ —

„Kdo te bo dekle! tolashil,
Kér te jes sapuſtil bom?
Pa ker te jes sapuſtil bom.“

„„Mêne bodo drobne rib'ze
Ki po morju plavajo,
Pa mên' veſelje delajo,
Ki po morju plavajo,
Pa mên' veſelje delajo.““

„Jes bom kupil novo mrésho,
Vſe ribize polóvil bóm,
Pa vſe ribize polóvil bóm.“

„Kdo te bo dekle! toláshil,
Ker te jes sapuſtil bóm?
Pa ker te jes sapuſtil bóm!“

„„„Mene bodo drobne rósh'ze,
Ki po polju zvetejo,
Pa mên' veſelje delajo,
Ki po polju zvetejo,
Pa mên' veſelje delajo.“““

„Jes bom kupil novo koſo,
Vſe roshize pokoſil bóm,
Pa vſe roshize pokoſil bóm.

Kdo te bo dekle! toláshil,
Ker te jes sapuſtil bóm?
Pa ker te jes sapuſtil bóm!“

„„Mene bodo mlad' fantizhi,
Ki po polju shvishgajo,
Pa mên' veſelje delajo,

Ki po polju shvishgajo
Pa mên' veſelje delajo."""

„Jes bom napravil ſtraſhno vojſko,
Vſe ſantizhe polovil bóm,
Pa vſe ſantizhe polovil bóm!"

„Kdo te bo dekle! toláshil,
Ker te jes sapuſtil bóm?
Pa ker te jes sapuſtil bóm!"

„„„Mene bode ſam Bog vézhni,
Ker gôri k njemu pojdem sdaj!
Pa ker gôri k njemu pojdem sdaj!"""

Sanje.

„Kaj ſe je mêni nozoj ſanjalo?
Jes ſim v béli Ljubljani bil,
Le ſim, le ſim, máti moja!
Mi bóte ſanje ſkladáli.
Mêni ſe je nozoj ſanjalo,
De ſim v béli Ljubljani bil,
Od Róshenpôha je pritekel
En merſel ſtudenez,
Po ſtudênzu ſo priplávale
Róshize trí.
Ena béla, rudézha, seléna.“ —
„„Rudézha poméni rudézho krí,
Ki jo bóſh, mladi Travnar! prelíl,
Bélo poméni bélo ſmert,
Ki jo bóſh, mladi Travnar! preſtal,
In selêna poméni selen grob,
Kjér bóſh, mladi Travnar! pokopán.““ —
K ſêbi je klízal hlapza ſvojga:
„Le ſim, le ſim, hlapez mój!
Oſedlaj mi konjízha dvá,

De v bélo Ljubljano grém.“
Mozhno v Ljubljano letí,
De konjam ſpod nog ogenj ſerzhí.
Kadar v Ljubljano priletí,
Rihtar shé v oknu ſtojí,
On pa njegova nar mlajſhi hzhí,
Velil je Travnarja lovíť.
Kadar Travnarja vjamejo,
Je v jézhi bil létni dan:
„Kolikorkrat ſim v béli Ljubljani bil,
Vſelaj ſo mi dali piti in jeſti
Sa môje béle tolarje,
Sa môje béle krájzarje,
Sa môje sláte rumene. —
Peljali ſo me v ſvitlo kamro. —
Kaj je ſtoríla njih nar mlajſhi hzhí?
Vkradla jim je kljuzhe trí,
Priſhla je k mêni v kamro ſvitló.
Sporednejſhi bi bil
Ko en ſhélem tát,
Ko ne bi ſtoril, kakor junak!“ —
Goſpôda ſe ſpreglédajo,
Travnarju prisanêſejo.

IV.

Pivſke péſmi in sdravize.

Kmét in vínſka terta.

1.

Po sími je goríz ſpozhíla mladiza,
Spomlád je rojêna na ſvét,
Je lépa devíza podála rozhízo,
Kdór ſi ozhe le ljubizo vseť.
Sagléda jo kmétizh veſél,
Prijasno, korajshno ſprejél,
Pravi „bóſh mêni ſlushíla,
Vezh kratov napíla,
De bódem korajshen, veſél.“
„„Se snáſh mi prilisvať, toláshbo dajáti,
Al' dobro vém tudi, kaj têbi diſhí,
Spomlád me obrésheſh, po léť obkopujeſh,
De b' dála jes dôſti pijazhe sa té.

V jeſéni bom vtrinjala ſolsé,
K môje mléko v brénto gré,
Sim prèz' sapuſhzhêna, v ſnég sakopana,
Po sími ne miſliſh ti nizh vèzh na-mé.""

„Ah! ſhkóda k' ſe vjésaſh,
Ki v míru pozhívaſh,
K' pod ſnégam pri miru leshíſh.
Pri pijázh' te imenújem
In sdravje ti pijem,
De b' sopet rodila, ko ſe naſpíſh.
Jes revesh ſhe vſe vèzh terpím,
Vzháſ v lushi al v blatu leshím,
Imám glavo v dimi, po lét' in po sími,
Savoljo tebe jes nar vezh terpím."

„„Je réſ nadlóga, bód' ena al' druga,
Ti vſe popravíz' govoríſh;
K' ſe bózheſh napíti
Pri zhép' al' pri pípi,
Shé kaj narodniga ſtriſh.
Po létu terpíſh sa-me veſél,
Po sími me boſh pa v lúshi klél,

K' ſim te napojíla, ter tako ti ſtrila,
De ſi ſe valjati sazhél.‟‟

Réſ je veſêlje dolenſke deshêle,
Kadar ti meni le prav obrodíſh,
Prijásno te ljubim, s veſêljem te ſnubim,
De b' sópet rodila, ko ſe mi naſpiſh.
Po létu je nevéſta mojà
V zvétju olépſhana vſa; —
V jeſén' ſi rodíla, sdaj naſ ſi napíla,
Sdaj ga pa pímo! she veljá!

2.

Vſe drevéſa ſo preſlabe
Sa roditi to ſladkóſt,
Kakor ſama vinſka terta,
K' da zhlovéku mózh.

Shihro ſo ljudjé veſéli
Sa leta prejéti dár:
Pod podóbo kruha in vina
Pride Jesuſ na oltár.

Bratez zhe ſi lih v teshávah,
Hozhem te rasveſelit',
Polno kup'zo zhem t' nalit',
Fígo maraſh zhiſto ispit'.
Moj pajdaſh,
Dobro ga snaſh!

3.

Létaſhno vino
Prav dôbro sorí,
Sa vſako beſédo
Șe pip naredí.
Jes vidim ſe pipat'
In kòj prozh beshím;
Le têp' ſe, kar hózheſh,
Șaj tù te shelím!

O bratzi! ko b' jes imel
Pri vinu saſpát',
Me morate s vinam
Prav zhédno oprát',

De bodem pred ſmertjo
Ṣhe s vinam oblít,
De morem v vézhnoſt
Bolj ſrézhniſhi prit'.

V ſvôjim shivljenju
Mokrôto zhaſtím,
Po ſmerti pa tudi
Rad ſuh ne leshím.
Denite mi trúplo
Pod kap od pipe,
De ravno potêzhe
V uſta moje!

Sa krísh navalíte
Mi vêlik zhetartin,
De bo vſim pijanzam
En mozhen ſpomin:
„Tó je tiſt' rajnki,
K' je vinze rad pil,
Al' ſvôjga poſhtênja
On ni ſhe sapíl!"

4.

Le pijimo ga vſi,
Ne krégajmo ſe!
Saj dnarze imámo
Pa plazhamo vſe!

Kaj máramo mí,
K' ſmo fantje mladí!
K' ſoldatov pomanjka,
Pa pojdemo mí.

Zhe pójdemo mí,
Saj pójdete ví;
Zhe pójdete ví,
Saj pojdemo mí!

5.

Na ſvétu lépſhi roshize ní,
Kakor je vínſka terta,
Po sími ſpí,
Po lét' zvetí,
Jeſén nam vinze dáje.

Tud' druge roshize zvetó,
Pa vunder téga ne ſtorijo;
Lih kakor sná
Edína tá,
Ki naſ je napojíla.

Le pimo ga vſak en kosar'z,
V iménu Jesuſa, Marie
In ſvétiga
Tud Joshefa,
Na sdravje tovarſhíje!

Sdaj pa ga pimo naprej
Na sdravje goſpodarja,
Kér je pri naſ,
Sa kratik zhaſ,
Nam ſladko vinze daje.

Sdaj pa ga pimo ſhè naprej,
Na sdravje goſpodínje,
Ki sdaj poſtav'
Pred naſ bokal
Na miso té ſladzhíze.

De b' mi ſhe dolgo vinze pil',
Boga zhaſtili vſelaj,
To voſhimo,
In proſimo,
Dodéli Bog nam ſvéti raj!

6.

Veſélo sdravízo sapójmo sdaj,
Kjer kupiza vína ſtojí pred tabój,
Bres ſkerbí ga pi, zhe te veſelí,
Pa bratam, ſeſtrízam sdravízo napi!

Bratez preljubi, kadar kolj bódeſh píl,
Le pási de bódeſh Mario zhaſtil!
Zhe rávno ſi ſvàt, rèz' is prav'ga ſerzá:
Preljúba Devíza, proſ' sa naſ Bogá!

Dokler bomo na ſvétu shivél',
De bi blàgoſlov preſvét' od tèbe prejél';
De bi tudi mi svéſto ſlushili Bogú,
De b' enkrat po ſmerti priſhli vſi v nebó!

7.

Shlahtno drevó in korenína,
Ktéra imá tako laſtnóſt:
Zhlovek, katér' ſerzhnoſti níma,
Ona mu da vſo ſerzhnoſt. —
O bratez! pi, pa mêni nali,
Víno vſaktériga rasveſelí!

Víno ſtorí revne bogáte,
De imajo sadoſti blagá,
Tudi imájo beſéde koſháte,
Ko ſe prav napijejo ga.
Vſe ga sapuſtí, víno s njím govorí,
In tako ſam ſèbi kratek zhaſ ſtorí.

Le ſhe enkrat, le pi ga mój bràt!
Le pi ga, pi ga mój bràt!
Zhe ravno ſi révin, bóſh ratal bogàt;
Zhe ravno ſi bôgat, bóſh ratal ſiromàk!

8.

Sóſed ſoſéda vábi,
Nikar ga ne posábi;
Le pridi v gorizo k nam,
Smo dôbre vólje tàm.

Eno bomo sapéli,
De bomo veſéli,
Vſa shaloſt naj nehá,
Kjér vinze je domá!

Viſoke ſo goríze,
In shlahtne ſo terlize,
Ki pri naſ raſtejo,
In vinze dajejo.

Vinograd obdelváti
Dolénez móra snáti;
Kdór délal prav ne bó,
Naj pije le vodó!

Tud tèrte ſe ſolsíjo,
Préd ko vinze rodíjo;
Le naj ſe tud' potí,
Kdór vinze pit' shelí!

Po pameti ga pímo,
De pamet' ne sgubímo;
Ah, gerdo bi pazh b'ló,
Ne snáti, kam gré kdó.

Kdor vínze prav savshíva,
Vesêlje v serze vlíva;
Zhe serze dôbro ní,
Ga vínze le kasí.

Sdaj kupize nalímo,
Na sdravje tvoje pimo,
Ki si povábil nas,
De nam je kratek zhas.

Napí she to sdravljizo,
Şa drushbe veseljízo!
Zhe prasen bo bokál,
Bósh pa sa drus'ga dál!

9.

Jes in polízhek se rada imáva,
Zhe se sovráshi in têpe zél svét!

Midva ſe ráda sa miso podáva —
Boga zhaſtíva in sazhneva pét'.
V shílze mi têzhe,
Nizh me ne pêzhe;
Mládim in ſtarzhikam daje pomózh.

Drugi pa radi deklizhe imájo,
Délo puſtíjo lesháti na ſtran';
Shenam pa lépe beſéde ne dájo —
Mílo sdihujejo nózh ino dán —
Vínze popijem,
Ga v drúgizh nalíjem;
Gláshek natákam, de ſprasim bokál.

Zhe me vſe hude tesháve zhertíjo,
Shaloſt, terpljenje in hude vreména,
Zhe me prijátli terpéti puſtíjo,
Vinze jes píjem — posábim na vſe.
Vínze je ſládko,
Têzhe prav gládko;
Me vſelaj toláshi in dáje pomózh.

Vinza ne mórem tak dolgo puſtíti,
Dokler ſe gibljem in dihati snam —

Kadar mi sázhne sa duſho sgoníti,
Vezh ne bóm shêlil odpérati hram!
V jámo me djali
In sakopali,
Vínze pa píli sa máno bódo drúg'.

Mertev ne píje ne vôde, ne vína;
Truplo pozhíva, al' dúſha shiví!
De bi li glédali boshjiga ſína
Enkrat po ſmerti túd' mí!
De bi veſéli,
Vekoma péli
Enkrat vſi vkupi v nebéſhkim raji!

10.

O preljubi Auguſhtín!
Imaſh ſhe en zekín?
O preljubi Auguſhtín,
Daj ga sa vín!
Zhe ſi bil pijan ſ'nózh',
Vínze ti da ſpét mózh;
O preljubi Auguſhtín,
Daj ga sa vín!

O preljuba jágoda,
Ti ſi bolji ko vodà!
O preljuba jágoda,
Bólji ko vodà!
Kdòr kólj pije tvój ſók,
Pêta mu gré na ſkok:
O preljuba jágoda,
Bolji ko vodà!

O preljuba terta tí,
Naj te zél' ſvét ſadí!
O preljuba terta tí,
Naj te ˇſadí!
Kadar vezh tert ne bó,
Naj me pa sagrebó;
O preljuba terta tí,
Naj te ſadí!

V.
Svéte péſmi.

Angelji od Devíze Marie na Dóbrovi.

Eno miljo sa Ljubljano
Stoji, ſtoji Dóbrova,
Ena ptiza priletéla
Na to lépo Dóbrovo,
Trikrat zérkev obletéla,
Lépo bélo zérkvizo,
Na konz' kóra obſedéla
Na seleni léſhizi,
Prelepó pa je sapéla,
Od Marie Devíze:
„Zheſhena ſi Maria,
Devíza is Dobrove,
Svéta ſi, gnade polna
Ino boshje miloſti.

Maria is oltarja ſtópi
Is oltarja vélziga:
„Kjé ſi ptiza ſe navzhila
Lépo, lépo peſmizo?
Al ſi jo ſama smiſlila?“ —
„„Niſim ſama smiſlila,
Péti ſim jo ſliſhala;
Angeljzi tako ſo péli,
K' ſo letéli na Dóbrovo.““ —

Stára boshízhna pésim (is Ribnize).

O le sim, le sim brat'zí!
O kaj vam jes povém:
Eno zhúdo sim slíshal,
Ki ga she dobro vém:
Ob dvanajsti uri
Sim slishal, vidil túdi:
Angeljzi lepó pojejo
Bogú zhást, hvalo dajejo.

Po tamnih krajih sim hodil,
Sim vidil eno lúzh;
Sim bil v terdním spanju,
Sim slishal néki glas.
Déte se je jokálo,
Je v jáslizah leshálo,
Sveto déte milostivo
V serzé se mi je smililo.

Maria, zhísta deviza,
Pri jaslih klezhí,
Lépo ga je povíla,
She lépshi poloshí.
Svét Joshef mosh stari
Stojí na désni stráni,
Od vesèlja se jókata,
Ki lépo déte imata.

O le sim, le sim brat'zi!
Oh shénin no sin moj,
Pojdi grémo od straní,
Ljudjé so v terdnim spanju,
De sim skupaj pritezhejo,
Bogú zhast, hvalo skashejo.

Pa pésim je dopéta,
Bog daj nam dôbro léto!
Fantam, deklizham veselje
In starim moshém poshtenje.

S. Marjéta.

Tù mi ſtoji, ſtoji béli grad,
Pod gradam globoko jesero,
Po jeseru plava zhudna svir,
Pa je s imenam hudi smij.
Ko je pojedel shívino vſo,
Je sdaj na ljudi verſta priſhla,
Nar pred na goſpóda mladiga.
Tak' je rekla shlahtna goſpa:
„Kaj ti pravim shlahtni goſpod!
Oh, ſhkóda je mêne, ſhkóda têbe,
Tudi je ſhkóda mojih otrok,
Le mu dajva Marjétizo
Marjétizo, bôshjo ſlushabnizo,
Marjétize nizh ſhkoda ni.“ —
Kaj je ſtrila Marjétiza?
Shla je v ſkrinjo piſano,
Oblekla ſuknjo viſhnjevo,
Opaſhe paſízo slató.

Shla je h globokim jeseru,
Srezhal jo je pobizh mlad,
Pobizh mlad, oj lép vojak,
Preljubi ſvéti Juri ſam.
Tako je rekel pobizh mlad:
„Pojd' h globokim jeseru,
K tebi bo príplaval hudi smij.
Le versi mu paſízo na vrat,
Zhés-j ſtori ſveti krísh,
Saj ti bo ponishen,
De ſhe ni bil nikoli tak.“ —

Zhes-j je ſtrila ſvét' krish,
Vergla paſízo mu je na vrat.
Je bil ponishen in kroták,
De ſhe ni bil nikoli tak.
Peljala ga pod béli grad.
Shlahtna goſpa v linah ſtoji,
She tako pravi, govorí:
„Kaj ti pravim, shlahtni goſpod!
Pojdi gledat Marjétize,
Marjétize, boshje ſlushabnize.
To je velíka zoperniza,

Kak je pokoren hud' ji smij".
Tako mozhno je smij sarjul,
De ſe je poderlo pol gradu;
Smij je hujſhi sarjul,
De ſe poderel je veſ bél grad.

Potòp pri D. Marií na jéseru.

Stoji, ſtoji krajnſka gôra,
She ni gôra, ſhe ni hrib;
Bog nam daj ondi kje priť,
Kjer Maria s Jesuſam
Je in s ſvétim Josheſam.
Tam bílo enkrat je tako,
De je bílo ſédim tírov, ſédim svonov,
Je svonílo tako lépo,
De ſe je toshílo rómarjam domú,
De ſo sazhél pléſ, godênje,
De Marií to sló ſe sdí. —
Ona pravi, govorí:
„O Jesuſ, mój ljúbi ſin!
Osrì dôli ſe 's nebéſ,
Pôſhli romarjam vêlik tréſ!“ —
Jesuſ je oserl ſe 's nebéſ

Poſlal jim je velik tréſ,
De ſo vſi ſe potoníli.
Vſi ſo bili svelizhani,
Dva ſta bíla pogubljena,
K' ſta sazhéla pléſ in godenje.

VI.

Mnóge péſmi.

Podsémeliſke jábelka.

En nov goſtazh je priſhel v Kranj,
Zhaſtí in hvále vrédin;
Pred nékmi létmi túkaj sa-nj
Ni védil ſhe nobédin.
Vikſhi ſo ga priporozhváli,
De b' ga s zhaſtjo ſprejéli;
En dober mósh je, ſmo ſposnáli,
De ſmo ga vſi veſéli. —

Goſpod krompír je ta goſtazh,
Doſt' dobriga je ſtoril,
To prizha goſpod, kmet, berazh,
Lakote je pomoril.

On je doſti jesér ljudém
Zheva, trebuh rasſhiril,
Tud' dôſti káſh in ſkrin pri tém'
Je s shitam nameſtil.

On je po zél' deshêli sdaj
Na s-hrambe shé poſtavljen;
Soper ſovráshnika vſelaj
Je on in bó pripravljen.
Zhe je shíto, meſó dragó,
Lakote prezh odshêne;
Oh, kak' bi kdó srêzhi mogel,
Koljk' ljudem da shivlênje!

En poſhten mósh je ta goſtázh,
Goſpôd' na miso hódi,
In ona ga naprav' drugázh,
Ga shlahtno bolj oblódi.
To ravno je sa njega zhaſt,
K' mu po pravizi gré;
On s tém sadobi vſo oblaſt
Priſtópit' k vſaki hiſhi.

Gradnik ga rad v ſaláti jé,
Al ſparjen'ga v kosízi,

Nektéri túdi pripové,
De dóber je v oblizi,
On vezhkrat méſha ſe v teſtó,
Ino pri ognju paljen
Dobro diſhi in bó sa tó
Od pametnih pohvaljen.

Kmèt ga prav shlahtno ne naprav',
Ràd 's njêga shganze kúha,
Med sélje in répo ga ſtav',
S tem ſi prihrani krúha.
V obliz' je dober — prav berázh —
Tud lákot prezh odpelje,
Zhe ga ni mózh naprav't' drugazh,
Kjér móke ni in sabéle.

Ne de bi doſtikrat ſamo
Bil jedílo zhlovéku,
On je túdi rasterganim
Ṣhe dál zeló obléko.
Pridelka dôſti kmèt prodá,
Ktér' ſ' krompir prihrani,
In sa lepé obléke dá,
Ki préd ni imel d'nara.

Shénſke 's njega terdízo*) ſtré,
In njih mréshe kerpzhájo,
De jim na glav' terdó ſtojé,
Kadar prijatlje imájo.
Popiſati mogozhe ní
Dobrót tega goſtazha,
Kdor ga ne hváli, vrèdin ní,
De ſe v Krajni obrázha.

*) Shtérka.

Od vojſke.

‚Sónze shé gôri gré,
Grôsno je sháloſtno;
Kaj b' ne bló shálоſtno,
Kér zhes vojſko je ſhlo.

Fantizh na ſtrash' ſtojí,
Bríſhe ſosné ozhí —
Kúgljiza priletí,
Fant ſe okolj svalí!

Maria mémo gré,
Grôsno je shálоſtna.
„Fantizh, li vſtani gor'!
Gréva sa Jesuſam!“

Zhúdne ſo régul'ze
Jesuſa Kriſtuſa! —
Nagelj je lép rudèzh;
Ti pa niſ' moja vêzh!

Ljubljana, Ljubljana!
O kaj ſe godí?
Okol' in okoli
Armada leshí.

So lépi, ſo plavi
'S horvaſhke semljé,
So v ſhlushbi zeſárja
Nad Franzósa gredó.

Franzos jim je piſal,
Se jih nizh ne boji,
V Ljubljani na gradu
Pripravlja goſtí:
Bómbe in ſhtuke,
Vezh drugih rezhí.

Kadar bombe leté,
Spod Shmarne goré,
Se bojo jokále
Ljubljanſke goſpé.

Preljuba mat' bôshja
'S Shmárne goré!

Ti mêni pomagaj
'S té ſtraſhne vojſké.

Preljuba mat' boshja,
K' v tronu ſediſh,
Pa ſmiljenga Jéshka,
Na rozhej' dershiſh.

Svéſto deklè.

O kaj ſi je smiſlil naſh ſvitli zeſar,
K' je pét regimentov ſoldatov isbral?

Lépe in mlade in junaſhke vſe; —
O kaj bom pozhéla vbóga deklè!

Te proſim, moj dragi! naj ídem s tabój;
Bóm obléko pobrála, pa pójdem s tabój!

Snam ſhívať, vesíti, snam práti lepó,
Bóſh vidil moj drag'! bom ſhivala lepó.

V Ljubljani na tergu she verſta ſtojí,
She verſta ſtojí, ki ſe bojvať uzhí.

Koróſhke dekléta ſo lahko lepé,
Ko ſolnze saſíje, pa v ſénzi leshé,
Imajo zizaſte krila, pa avbe slaté,
Sa vratam koralde, sa peſtmi penkljé.

Ena bába je rêkla: ljubésin je prêzh! —
Bom babo dobil, in ji gobez savil.

Ljubésin je bíla, ljubésin ſhe bó,
Ko têbe in mêne na ſvétu ne bó!

Svét.

Fantje, zhe miſlite sdaj ſe osheníť,
Préd prav premíſlite, kaj vam je ſtoríť.
Al osheníť
Al proſtim ſhe biť;
De vaſ gréval' ne bó,
Ko vêzh popraviť ne bó,
Popravit ſtanú.

Slabo ſim jes oshenil ſe bil,
Niſim prevdaril, ſim mozhno ſalíl;
Niſim prevdaril,
Kak bom goſpodaril.
Sim eno dobíl,
De ſe bom pokoríl,
Dokler bom shiv.

Komaj do poldan ſe is poſtlje svalí,
Prezej me kolne — oh véſt me bolí! —
Kar v roke dobí,
Vſe na-me sletí,

De me glava bolí,
Nisim bres te skerbí,
De me 's hishe spodí!

Kadar krùh pêzhe, se dolgo mudí,
Sravin pa nêzhe iméti ljudí,
De lóshej kaj skríje,
In sama ushíje,
Na mene nikdár
Se spomnit' ni már,
De sim gospodár.

V senosheti jes res tud terpím,
Ljudje se mi zhudjo, de mal' pokosím;
Al' usrok je pravi,
Kér shèna me dávi,
Me stradat' uzhí,
De nimam mózhí,
Ko vse me bolí.

Plevéla je dosti, de shito morí,
Al' ta gnila lenôba bres déla sedí.
Tri dní je pléla,
Komaj toljk' opléla,

Kar je so ſvôjo
Kikljo saſedéla.
Révesh kaj bom pozhel?

Otrôke reſ ſnashi, de jim je gorjé,
Al' mal' jim pomaga, bolj dôſti ſnedé;
Al' usrok je právi,
Ki mat' jih ne dávi,
Napáko tudi imá,
Ki kuhat' ne sná,
Na miso ſrovo dá.

Kdor preſhizhe zhe kumerne 'méti,
Naj ſemkaj pritêzhe, ſe sná nauzhíti,
De preſhizhe,
Kar rêjo utízhe,
Deb' bóh in meſó,
Pretêshko ne bló!
Tréba ſtradat jim bló!

Od ubóge déklize.

„Jes ubóga, révna déklíza
Shalujem nózh in dan, huj! huj!
Shálost meni gré od serza,
Shelim prid'ti v drugi stan, huj! huj!
Sméram jokam, shalostna sim,
Sa tó ker nímam moshá.“

„„Sim se omoshíla, se kasám,
Smiram jókam nozh in dan
Zhes mój sakonski stán.“““

„Ena taka lahko govorí,
Ki imá moshá, huj! huj!
Nima níkdar take skerbi,
Ko ena dékliza, huj! huj!
Kaj bo pa na starost enkrat,
Zhe bom mogla kruha prosit'!
Ktéra se do zhasa omoshí,

Od moshá lép pension dobí,
Ino s njim lahko shiví.“

„„„Saj enkrat obzhutíla bóſh,
Zhe ſe omoshiſh, huj! huj!
Kakſhina dobrota je mósh,
Ki ga tako sheliſh, húj! huj!
Ti bo priſhla na glavo ſkerb!
Solsé bóſh iméla ti sa kruh:
Sdaj nozheſh ti ozhí odprét'
Ne maraſh sa moj dober ſvèt.
Omôshi ſe slodju v rit!“““

„To vſe peklenſki jesik ſtorí,
Ki smíram nad mósham raglja, huj! huj!
Jes bom drugazhi s mosham
Kakor ti ravnala, huj! huj!
V oſhtaríjo pojdem s njím,
Bódem glashke svrazhala s njím,
On bo meni dober sa tó,
Zhe bom pijana jes rávno,
Me on neſel bo domu.

„„„Mosh bo bres tebe vinze ſhel pit,
K' boſh delala takó, huj! huj!

Mosh pravi shêna ima ſkerb,
Bódi domá sa pezhjó, huj! huj!
Ti ſe boſh ſmejala drugazh',
K' bo sgrabil korobazh, —
Ti bo odpuſtike delíl;
Boſh vpíla, k' te bo sh njim lovíl:
Pomagaj, kdor je shiv!"«

„K' ſerzu mêni ne gré tó!
Jes zhem imét' moshá, huj! huj!
Ak me lih v zhaſih tépel bó,
Zhe lih hudôba sgrabi ga, huj! huj!
Jes bom vsela vſe sa ſhpaſ,
Sa tó k' bo moj mósh moj tovarſh,
Se bom prilisvala prav,
De on ne bó drugih ſhtimal,
De bó men' svéſt oſtal."

„„Prilisvala ſim ſe jes prevezh,
Okolj ſvôjga moshá, huj! huj!
Al' vſe ne pomága nizh,
On druge ſhtimá, huj! huj!
V tajiſte je saljubljen veſ,
Mêne gléda ko ſtékel peſ;

Zhe pa jes s drugim govorím,
Hud'ga ne miſlim in ne ſtorím,
Prezaj na herbet dobím.""

„To ſtorí tvoje godernanje,
K' ne véſh kaj je ſhpáſ, huj! huj!
Zhe móſh h kakimu prijatlu gré,
Prezaj sa njim bazláſh, huj! huj!
Ga smirjaſh, kolneſh no rotiſh,
Sa tó ti na herbet dobiſh.
Privoſhim, prav ſe ti godí,
De mora gerba plazhati,
Kar jesik hudiga ſtorí!

„Ne pregovorí me zel ſvét,
Jes zhem imét moshá, huj! huj!
Naj bo kruljev al' pa ſlép,
Sa dôbro vsamem ga, huj! huj!
Zhe ſe ſkoraj ne moshím,
Jes bódem vmerla, ſe bojím,
Zhe me móſh vbije, naj le bó!
Terpéla bodem vſe svéſtó,
Zhe pridem ravno v pekel!

Od ſtarih deklízhev.

Preljúbe ſeſtríze!
Sdaj vpraſham kaj vaſ,
Ubóge ſirotíze!
Oh, kaj bo sa naſ?
Léto in puſt
Je vsélo ſlovó,
Sa tó pa pri ſerzu
Obzhutin ſlabóſt.

Deb' ſhéntal fantízhe,
K' ſo tako terdí,
Kér vùnder ſo eni
She sáli, mladí.
Pri pêzhi dershíjo
Se smerslo, gerdó,
Deklízhi terpíjo,
Pa martro sa tó.

Vſako léto pred puſtam
Se nádjam en'ga,
Na boshjo pót hódim
In proſim Boga,
She doſti lét zhakam
In tega sheljím;
Svetim' Antonu
Almóshno delím.

Ni vdovza, ni fanta,
Bod' ſtar ali mlád!
Vſak pravi: „ti bába
Le piſh me od . . .
Jes sa-te ne máram,
Sam lahko shivím,
Zhe kaj vezh privarjem,
Pa boljſhi shivím.“

To pa vſe ſtoré
Hudobne shené,
Ki prevezh martrajo
Svoje moshé,
Sa tó ſe pa vſak
Tega vraga bojí;

Kdor shénſko sagléda
Od dalezh beshí.

Ko bi ſe na ſvétu
Kak dohtar dobil,
De bi naſ ſtare
Deklízhe mladíl,
Po nagih kolenih
Grém rada sa njím,
Naj rêzhe, kar hózhe
Vſe rada terpim!

Mêni pa vùnder
Se milo tó sdí,
Pretekle ſo léta
In fantje mladí;
De b' le sadobíla
Jes ſvojo mladóſt,
Po tem' bom smotíla
Kterga drugi predpuſt.

Ti Mizika in Katra,
Oſtan'te od sád,
Saj ſte ſhe mláde,

Vam ſe ſhe ni báť!
Marúſhka ti pojdeſh
Pa s mano napréj,
Oh têb' ino mêni
Ga je ſila treba.

Vſe voljno terpímo
Mé take britkóſť;
Sdaj terdno satrímo,
Me ſvoje ſlabóſť!
To leto iſhímo
She môſhkim dopáſť,
De ſrézhno ga vjáme
Si vſaka v páſt.

Oh deb' ga poſlal
Mên vézhni Bóg!
Naj bo veſ polomljen
Od glave do nóg,
Ga hozhem ljubíti,
De bode veſél;
Vrag mora li biti,
De b' tak' me ne vsél!

Hlázhe.

Sim eno zhudo vidil,
To je bíl velik ſhpaſ,
Toljk' dolg' ga bom pravil,
De bo gotovo réſ.
Velíko shénſkih ſim jes vidil
V podóbi upodobljene,
So bile ſtáre ino mláde,
Néke tud' goſpôſke ſhé.

Nar préd pri néki ſtári,
K' je mozhno bolna blà,
Sdravila ſo ji dáli,
Pa vséti jih ni 'tlà.
Sa hlazhe je proſíla
De b' ſe jih dotaknila:
„Pa jes préd sdrava ne bóm,
De hlazhe dobíla bóm.“

Sa hlazhe je profíla,
Pa jih ni nobedin dál,
Je shé preſtara bíla,
Se je je vſáki bál.
Vunder je s svijázho ſtoríla
De hlázhe je dobíla. —
Kaj ſe mu enkrat sgodí,
Kadar lokáj saſpí?

Glej! ſtara ſkózhi gôri
V lokajovo ſpavnizo gré,
In tamkej hlázhe vkráde,
Nobenimu nizh ne pové.
Mozhno ſe je ſmejála,
K' je hlázhe pregledvála,
Drugi deklízhi sa tó svedó,
Hitro mi glédat gredó.

Tud' kuharza pritêzhe,
Serdito ſe dershí,
Sa hlázhe prijet' hózhe,
Kerſhenza ne puſtí,
Sazhéle ſo ſe bojváti,

Ino sa hlázhe zúkati,
Storíle ſo en velik punt
Sa tá zhaſtitliv gvant.

„Preljúbi vi deklízhi,
Kaj pa sdaj sa vaſ bó,
Zhe ne bote ſkor' jenjale?"
„„Pri naſ bo ravn' takó:
Bó priſhla nadloga taka.
Stokrat je ſrézhna tá,
Ki ga she sdaj imá!""

KASALO.

Stran.

Stran.